

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw
Osób Niepełnosprawnych
Zastępca Dyrektora
Piotr Cieszewski

BON-IV.4263.394.2024.WL
Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Przewodniczący
Miejskich/Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
/wszyscy/

W związku z licznymi zapytaniami dotyczącymi wydawania zaświadczeń potwierdzających złożenie wniosku oraz określające termin ważności dotychczasowego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych uprzejmie informuje:

Ustawa z dnia 24 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (poz. 1165) wprowadziła do ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, ze zm.) nowe systemowe rozwiązanie prawne, zabezpieczające w szczególności osoby niepełnosprawne korzystające z mocy prawa z przedłużenia ważności orzeczeń przed utratą statusu osoby niepełnosprawnej.

Zgodnie z art. 6bb ust. 1 ww. ustawy, jeżeli wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności został złożony w okresie ważności odpowiednio orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo orzeczenia ustalającego stopień niepełnosprawności, to zachowuje ono ważność do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej tę ważność.

W związku z systemowym zachowaniem ważności orzeczeń do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, na okres nie dłuższy niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej ważność, ustawa wprowadza nowy instrument prawny, tj. zaświadczenie potwierdzające złożenie przez wnioskodawcę wniosku o wydanie orzeczenia oraz określające termin ważności dotychczasowego orzeczenia.

Jako ważne orzeczenie traktowane jest orzeczenie, które utraciło ważność w okresie pandemii i z mocy prawa zostało przedłużone oraz orzeczenie, którego ważność określona została w orzeczeniu.

Zaświadczenie wydaje przewodniczący powiatowego/miejskiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zaświadczenie wydaje się w przypadku spełnienia następujących warunków:

- a) wniosek został złożony nie wcześniej niż 2 miesiące przed upływem terminu ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo 3 miesiące w przypadku upływu terminu ważności orzeczenia o niepełnosprawności i złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- b) wniosek spełnia wymogi formalne do jego rozpatrzenia (jest kompletny), co jest równoznaczne z obowiązkiem dokonania oceny formalnej wniosku.

Zaświadczenia potwierdzające złożenie wniosku oraz określające termin ważności dotychczasowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności powinno zostać wydane osobie zainteresowanej niezwłocznie po otrzymaniu przez powiatowy/miejski zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności kompletnego wniosku. W związku z powyższym, aby wydać zaświadczenie, zespół powinien przeprowadzić analizę formalno-prawną wniosku, w celu potwierdzenia jego kompletności. Takie działanie zabezpiecza przed sytuacją, w której organ po wydaniu zaświadczenia stwierdza, że wymogi formalne do wydania zaświadczenia nie są spełnione.

Zaświadczenie wydawane jest przez przewodniczących zespołów zarówno w przypadku wniosków złożonych po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 24 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jak również przed tym dniem. Oznacza to, że wnioski złożone w okresie ważności orzeczeń przedłużonych z mocy prawa uprawniają do wydania zaświadczenia.

- 1) W przypadku, w którym termin ważności orzeczenia upłynął w okresie pandemii i osoba złożyła wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia a następnie zawiesiła postępowanie zaświadczenie wydaje się na okres do 30 marca 2025 r. – w przypadku orzeczeń wydłużonych do 30 września 2024 r. Zaświadczenie wydaje się zarówno w przypadku odwieszenia postępowania jak i niepodjęcia tego działania.
- 2) W przypadku toczących się postępowań o wydanie orzeczenia, które zostały wszczęte i niezakończone w ustawowym terminie winno zostać wydane zaświadczenie, w którym termin ważności dotychczasowego orzeczenia określa się na podstawie art. 6bb ust. 1 ustawy.
- 3) W przypadku zawieszenia na wniosek strony postępowania odwoławczego prowadzonego przez wojewódzki zespół zaświadczenie wydaje się na okres wskazany w art. 6bb ust. 1 ustawy.

Podkreślenia wymaga również fakt, że zaświadczenie może zostać wydane osobie, która złożyła wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności do dnia 30 września 2024 r. (w przypadku, gdy wniosek został nadany przez osobę zainteresowaną za pośrednictwem poczty polskiej przed lub w dniu 30 września 2024 r. i dotrze do miejskiego/powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności po tej dacie, należy uznać, że wniosek został złożony w terminie).

Nowelizacją z dnia 25 września 2024 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 1494) uchylono m.in. art. 6bb ust. 2. Wspomniane uchylenie działa z mocą wsteczną od 30 września 2024 r., co oznacza, że orzeczenia dotyczące osób niepełnosprawnych, które ukończyły 16 rok życia, które dotychczas były wyłączone z opisanego wydłużenia ważności – zostaną nim objęte.

Zatem termin ważności orzeczeń osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, których termin ważności upłynął przed dniem 30 września 2024 r. albo które ukończyły 16 rok życia po dniu 30 września 2024 r. i które złożyły wniosek do dnia 30 września 2024 r. – zachowuje ważność. W tym przypadku orzeczenie również zostaje przedłużone do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, na okres nie dłuższy niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej ważność.

Wzór zaświadczenia potwierdzającego złożenie wniosku oraz określającego termin ważności dotychczasowego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności zostanie umieszczony w systemie EKSMOON do dnia 20 października 2024 r.

W przypadku braku możliwości wprowadzenia oraz wygenerowania zaświadczenia w systemie EKSMOON (np. osoba zainteresowana złożyła odwołanie do wojewódzkiego

zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, przez co sprawa jest wszczęta i niezakończona prawomocnym orzeczeniem lub sprawa została zawieszona, następnie zawieszony postępowanie zostało podjęte) powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności powinien postępować zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). W opisanym wyżej przypadku istnieje możliwość wygenerowania zaświadczenia w innej formie niż generowany druk z systemu EKSMOoN (np. w programie Word), opatrzenia go podpisem własnoręcznym, doręczenia stronie oraz dołączenia odpisu do akt sprawy. Zaświadczenia wydawane w ww. formie powinny zawierać wszystkie dane wynikające z przepisów, tj. datę złożenia wniosku oraz termin ważności dotychczasowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Z wyrazami szacunku

Piotr Cieszewski
Zastępca Dyrektora
Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/